

Dostojni Goście!

Szanowny Panie Starosto i Mieszkańcy
Powiatu Sępoleńskiego!

Mam wielki zaszczyt i przyjemność przedstawić Państwu informację o reaktywacji Powiatu.

Uważam, że reaktywacja jest największym osiągnięciem gminnej dyplomacji.

Informacja zawiera nazwiska osób, które w sposób szczególny przyczyniły się do powstania Powiatu, jest więc dla nich podziękowaniem.

To dzięki nim możemy dzisiaj świętować 100 – lecie jego powstania, a wcześniej 80 i 90 – lecie.

Proszę o 20 minut cierpliwości.

Reaktywacja Powiatu Sępoleńskiego

Od dnia 1 stycznia 1999 roku zaczął obowiązywać w Polsce nowy, trzystopniowy podział administracyjny kraju. Uzupełniono system administracji samorządowej dodając, do już działających samorządowych gmin, powiaty i województwa. Powstał w ten sposób powiat sępoleński i województwo kujawsko – pomorskie. Powstanie powiatu jak i województwa wymagało wielu zabiegów administracyjnych i dyplomatycznych ze względu na brak akceptacji do ich powstania ze strony władz centralnych. Rozpoczęła się intensywna batalia, a wręcz walka o powiat i województwo. Walkę o powiat zainicjowały Rada Miejska i Zarząd Miejski Sępólno Krajeńskiego, a koordynację wszystkich podejmowanych inicjatyw i działań powierzono mnie – jako burmistrzowi.

Środowisko samorządowe gminy Sępólno Krajeńskie w 1993 roku postanowiło podjąć działania zmierzające do reaktywowania, rozwiązanego reformą administracyjną z 1975 roku, powiatu sępoleńskiego. Decyzję podjęto z chwilą ogłoszenia przez zespół prof. Michała Kuleszy, pełnomocnika rządu ds. reformy administracji publicznej, słynnej „triady 5 – 10 – 50 ” (min. 5 gmin, min. 10 tys. mieszkańców stolicy powiatu i min. 50 tys. mieszkańców powiatu), która określała minimalne warunki dla powstania powiatu. Niestety, aspekty demograficzne i terytorialne, przy założeniu reaktywacji powiatu w układzie 4-ech gmin, nie spełniały żadnego z warunków powyższej „triady”. Ponadto władze samorządowe Kamienia Krajeńskiego, Sępólno Krajeńskiego, Sośna i Więcborka, różnie postrzegały reformę powiatową. Jedni chcieli reaktywowania powiatu zgodnie z mapą poprzedzającą rok 1975 (Sępólno Krajeńskie i Sośno), inni zaś popierali duże, silne gospodarczo jednostki (Kamień Krajeński i Więcbork). Należało uszanować tę odrębność stanowisk.

W zaistniałej sytuacji Rada Miejska i Zarząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim zobowiązała mnie jako burmistrza do powołania zespołu celem opracowania wniosku władz samorządowych gminy do władz centralnych o utworzenie powiatu sępoleńskiego. W skład zespołu, który powołałem i którym kierowałem weszli: Eugeniusz Spychała, Stefan Król, Jan Król, Adam Florczak, Teresa Ruthendorf – Przewoska, Ewa Zygmunt – Lorbiecka, Zbigniew Wojtasz i Waldemar Stupałkowski. Zarząd Miejski opracował również projekt uchwały w sprawie reaktywowania powiatu sępoleńskiego, który skierował na sesję Rady

Miejskiej i przestał do ościennych gmin: Kamienia Krajeńskiego, Sośna i Więcborka, z prośbą o podjęcie podobnej inicjatywy. Rady wymienionych gmin na powyższą inicjatywę zareagowały następująco:

- Rada Miejska w Kamieniu Krajeńskim podjęła uchwałę o przynależności gminy do powiatu chojnickiego,
- Rada Gminy w Sośnie jednoznacznie opowiedziała się za przynależnością gminy do powiatu sępoleńskiego,
- Rada Miejska w Więcborku opowiedziała się za przynależnością gminy do powiatu nakielskiego.

Zwróciliśmy się także z prośbą o wyrażenie opinii do władz samorządowych następujących sąsiednich gmin: Chojnice, Nakło n/Not., Tuchola, Wyrzysk i Złotów celem poparcia starań Sępólna Krajeńskiego o przywrócenie mu rangi miasta powiatowego. O poparcie zwrócono się również do:

- wojewody bydgoskiego Włodzisława Gizińskiego,
- marszałka sejmiku samorządowego województwa bydgoskiego Ryszarda Brejzy,
- komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej Stanisława Stasiaka,
- prezesa Sądu Rejonowego Wojciecha Jastrzębskiego,
- dyrektora Zespołu Doradców Wiceprezesa Rady Ministrów Stanisława Mikołajczaka.

Opinie były pozytywne, a poparcia starań nikt nie odmówił.

Na tle powyższego Rada Miejska Sępólna Krajeńskiego zdecydowała o przedłożeniu dokumentacji – wniosku, opracowanego przez gminny zespół, pełnomocnikowi rządu ds. reformy administracji publicznej. Rozpatrzenie dokumentacji promującej powiat i stanowiącej oficjalny wniosek o utworzenie powiatu przez zespół podsekretarza stanu prof. Michała Kuleszy zakończyło się decyzją negatywną, ponieważ po opublikowaniu mapy powiatów okazało się, że wnioskowany powiat sępoleński złożony z 4 – ech gmin Krajny nie powstał, tylko podzielony został na trzy części:

- gminy Kamień Krajeński i Sępólno Krajeńskie przydzielono do powiatu chojnickiego,
- gminę Sośno przydzielono do powiatu bydgoskiego,
- gminę Więcbork przydzielono do powiatu nakielskiego.

Ogłoszenie mapy powiatów było jednak równoznaczne z rozpoczęciem mediacji tzw. konfliktów powiatowych, o czym oświadczył minister prof. Michał Kulesza ogłaszając mapę podziału Polski na powiaty. Decyzja ta zobowiązała samorządy gmin Sępólno Krajeńskiego i Sośna do włączenia się w działania zmierzające do rozwiązania konfliktu powiatowego. Gminy te w porozumieniu z gminami Kamień Krajeński i Więcbork zorganizowały w Sępólnie Krajeńskim konferencję pt. „Sępólno Krajeńskie – reaktywowanie powiatu”. Konferencja odbyła się 2 lipca 1993 roku i dowiodła, że na obszarze projektowanego powiatu istnieje dostateczna infrastruktura i poziom usług, które zapewnią jego sprawne funkcjonowanie, a miasta Sępólno Krajeńskie i Więcbork wspólnie sprostają wymogom stawianym stolicy powiatu.

Po konferencji Rada Miejska Sępólno Krajeńskiego i Rada Gminy Sośna ponownie podjęły uchwały w sprawie reaktywowania powiatu, a Zarząd Miejski gminy Sępólno Krajeńskie po raz drugi złożył wniosek ministrowi prof. Michałowi Kuleszy. Wniosek został wzmocniony jednoznacznym poparciem wojewody bydgoskiego, który w swym stanowisku oświadczył, że nie ma żadnych przeszkód do utworzenia na proponowanym obszarze powiatu sępoleńskiego. Powyższy wniosek był podstawą do zaproszenia na dzień 3 sierpnia 1993 roku przedstawicieli władz samorządowych gmin Sępólno Krajeńskiego i Sośna do Biura Reformy Administracji Publicznej w Urzędzie Rady Ministrów w Warszawie. Delegacja, której przewodniczyłem jako burmistrz Sępólno Krajeńskiego wspólnie z wójtem Sośna Mieczysławem Droboszewskim dobitnie przedstawiła zespołowi prof. Michała Kuleszy zasadność i celowość utworzenia powiatu sępoleńskiego.

Korzystny dla sprawy obrót nastąpił, kiedy to 11 sierpnia 1993 roku Rada Miejska Więcborka uchyliła uchwałę o przynależności do powiatu nakielskiego, opowiadając się zdecydowanie za powiatem sępoleńskim. Powyższy fakt spowodował, iż główny negocjator rządu ds. mapy powiatowej prof. Andrzej Tyc zaproponował mnie zorganizowanie dnia 27 sierpnia 1993 roku spotkania

przedstawicieli instytucji, przedsiębiorstw, organizacji, ugrupowań politycznych itp. celem poznania opinii o zamiarze utworzenia powiatu i w celu rozwiązania konfliktu powiatowego. Termin spotkania został przesunięty w ostatniej chwili na prośbę prof. Andrzeja Tyca na dzień 28 sierpnia 1993 roku. Na to spotkanie władze samorządowe czterech gmin dysponowały nowym atutem, bowiem 26 sierpnia 1993 roku Rada Miejska Kamienia Krajeńskiego uchylła uchwałę o przynależności gminy do powiatu chojnickiego i zadeklarowała przynależność do powiatu sępoleńskiego. Spotkanie zakończyło się oświadczeniem prof. Andrzeja Tyca: „Macie powiat wieńborsko – sępoleński”. To oświadczenie potwierdziło się, ponieważ na początku września 1993 roku ukazała się nowa mapa powiatów, ogłoszona przez Radę Ministrów, na której został umieszczony powiat wieńborsko - sępoleński.

Rozwiązanie sejmów, wybory i zmiana opcji rządzącej w kraju, w zasadzie na 4 lata, wstrzymały reformę administracji publicznej.

Powiat wieńborsko-sępoleński przetrwał na mapie podziału kraju na powiaty, po jej weryfikacji w grudniu 1997 roku, do lutego 1998 roku. W lutym bowiem Departament Administracji Publicznej MSWiA nowego rządu premiera prof. Jerzego Buzka opracował i ogłosił projekt podziału kraju na dwanaście dużych województw oraz nową mapę powiatów. Niestety, nie było na nich województwa bydgoskiego i powiatu sępoleńskiego. Rozpoczęła się nowa batalia o reaktywowanie powiatu prowadzona w dalszym ciągu przeze mnie i utrzymanie województwa z siedzibą w Bydgoszczy.

W marcu 1998 roku Rada Miejska Sępólna Krajeńskiego podjęła uchwałę w sprawie poparcia działań rządu premiera Jerzego Buzka zmierzających w kierunku przeprowadzenia reform ustrojowych państwa i dokończenia reformy administracji publicznej, w tym utworzenia powiatu sępoleńskiego. Uchwała została przedłożona sejmowi, senatowi, rządowi RP, parlamentarzystom województwa bydgoskiego, wojewodzie bydgoskiemu, a także radom gmin tworzących powiat z prośbą o podjęcie tej samej inicjatywy. Niestety, z czterech gmin tworzących powiat wieńborsko – sępoleński, jedna tj. Kamień Krajeński wyraziła sprzeciw i zadeklarowała przynależność do dużego powiatu chojnickiego, stawiając jednak warunek egzystencji powiatu chojnickiego w strukturze województwa bydgoskiego. Okazało się później, że był to warunek zbawienny dla sprawy powiatu sępoleńskiego. Tu wielką dyplomacją wykazał

się burmistrz Kamienia Krajeńskiego Kazimierz Fiałkowski, zwolennik powiatu sępoleńskiego.

Powiaty skreślone z mapy prof. Michała Kuleszy (z września 1993 roku) utworzyły grupę tzw. powiatów walczących o przywrócenie na mapę podziału kraju na powiaty. Podsekretarz stanu w MSWiA prof. Jerzy Adam Stępień, w rządzie premiera prof. Jerzego Buzka odpowiedzialny za reformę administracji publicznej, zaprosił przedstawicieli walczących powiatów dnia 29 maja 1998 roku na spotkanie do MSWiA celem przedstawienia dokumentów argumentujących ponowne wpisanie tych powiatów na mapę. Powiat wieńborsko-sępoleński w spotkaniu reprezentowałem tym razem wspólnie z burmistrzem Więcborka Andrzejem Marachem i to właśnie my, jako jedni z przedstawicieli dwóch powiatów, uzyskaliśmy przepustkę do dalszej negocjacji. Prof. Jerzy Adam Stępień żegnając się z delegacją powiedział: „Przekonaliście mnie, będziecie powiatem”. Powiat wieńborsko – sępoleński został ponownie umieszczony na mapie powiatów.

Rozpoczęła się ostatnia faza zmagania o powiat. Do zatwierdzenia powyższej decyzji potrzebne były pozytywne opinie senackiej komisji samorządowej i sejmowej komisji samorządowej oraz sejmowej komisji spraw wewnętrznych. Rada Miejska Sępólna Krajeńskiego 12 czerwca 1998 roku podjęła po raz kolejny uchwałę w sprawie utworzenia, tym razem powiatu wieńborsko – sępoleńskiego, wyrażając jednocześnie protest przeciw propozycji:

- przyłączenia gmin Kamienia Krajeńskiego i Sępólna Krajeńskiego do powiatu chojnickiego,
- przyłączenia gminy Sośno do powiatu bydgoskiego,
- przyłączenia gminy Więcbork do powiatu nakielskiego.

I tu ponownie z burmistrzem Więcborka Andrzejem Marachem powyższy sprzeciw osobiście złożyliśmy na ręce przewodniczącego senackiej komisji samorządowej senatora dra Mieczysława Janowskiego. Przewodniczący uznał przedstawione argumenty i w efekcie doprowadził do decyzji komisji wyłączającej gminy Kamień Krajeński i Sępólna Krajeńskie z projektowanego województwa pomorskiego, co było równoznaczne z wyłączeniem z powiatu

chojnickiego. Od tej chwili zaczął się pozytywny zwrot w walce o powiat. Wiceprzewodniczący komisji samorządowej poseł na Sejm dr Tadeusz Wrona zawiadomił mnie o wspólnym posiedzeniu sejmowych komisji samorządowej i spraw wewnętrznych, przed rozpoczęciem którego wręczyłem wszystkim posłom wchodzącym na salę kolumnową sejmu w/wym. uchwałę Rady Miejskiej Sępólna Krajeńskiego wraz z materiałami promującymi przyszły powiat. Wniosek o ujęcie do porządku obrad sprawy powiatu wieńborsko – sępoleńskiego zgłosił poseł Ryszard Brejza. Obie komisje niemal jednogłośnie wydały pozytywną opinię o umieszczeniu powiatu wieńborsko – sępoleńskiego na mapie powiatów. Komisje jednocześnie ujednoliciły nazwy powiatów pozostawiając dwuczłonowe tylko w przypadkach, kiedy powiat powstał z dwóch powiatów rozwiązanych reformą z 1975 roku. Powiat wieńborsko – sępoleński został więc nazwany tak, jak pozostałe powiaty, czyli od nazwy jego stolicy. Powstał powiat sępoleński.

Po uzyskaniu niezbędnych powyższych opinii władze samorządowe gmin: Sępólna Krajeńskiego, Sośna i Wieńborka dnia 6 czerwca 1998 roku wystąpiły z wspólnym wnioskiem do prezesa Rady Ministrów prof. Jerzego Buzka i ministra prof. Jerzego Adama Stępienia o objęcie rozporządzeniem Rady Ministrów umieszczonego na mapie podziału państwa na powiaty pozytywnie zaopiniowanego powiatu sępoleńskiego. Wniosek ten poparł poseł na sejm Ryszard Brejza.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 1998 roku w sprawie utworzenia powiatów nagrodziło determinację działań samorządów Kamienia Krajeńskiego, Sępólna Krajeńskiego, Sośna i Wieńborka oraz moją osobistą. Powiat sępoleński stał się faktem.

Nie wspominam już tutaj o moim osobistym zaangażowaniu z ramienia Zarządu Związku Miast Polskich w pracach zespołów kompetencyjnych ministra prof. Michała Kuleszy opracowujących projektowany ustawowy podział kompetencji po wprowadzeniu powiatów i województw oraz w pracach Zespołu ds. Rozwoju Regionalnego Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego monitorującego tworzenie województw.

Nie wspominam także o działaniach wspierających powstanie powiatu prowadzonych przez naszych księży proboszczów, różne organizacje, ugrupowania polityczne i po prostu mieszkańców.

Przedstawiłem tylko proces kształtowania decyzji przez rządową administrację, decyzji jakże bardzo uspołecznionej, gdzie samorządy lokalne były niekwestionowanym partnerem w jej ostatecznym kształcie.

Stanisław Drozdowski

Burmistrz Sępólna Krajeńskiego dwóch pierwszych kadencji (1990 – 1998)

Sępólno Kraj. 24 stycznia 2020 r.